

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EØF) Nr. 1983/83

af 22. juni 1983

om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af eneforhandlingsaftaler

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det
europæiske økonomiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning nr.
19/65/EØF af 2. marts 1965 om anvendelse af be-
stemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på katego-
rier af aftaler og samordnet praksis ⁽¹⁾, senest ændret
ved akten vedrørende Grækenlands tiltrædelse, særlig
artikel 1,

under henvisning til offentliggørelsen af udkastet til
forordning ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det rådgivende
Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Kommissionen kan i henhold til forordning nr.
19/65/EØF ved forordning anvende traktatens
artikel 85, stk. 3, på bestemte af artikel 85, stk. 1
omfattede kategorier af tosidede eneforhand-
lingsaftaler og tilsvarende samordnet praksis;
- (2) på grundlag af erfaringerne kan der fastlægges
en kategori af aftaler og samordnet praksis, som
normalt kan anses for at opfylde betingelserne i
artikel 85, stk. 3;
- (3) eneforhandlingsaftaler af den i artikel 1 i denne
forordning beskrevne art kan rammes af
forbudet i traktatens artikel 85, stk. 1; dette vil
dog kun undtagelsesvis være tilfældet for enefor-
handlingsaftaler, der udelukkende er indgået
mellem virksomheder i samme medlemsstat, og
som omhandler videresalg af varer inden for
denne medlemsstat; for så vidt disse aftaler imid-

lertid kan påvirke handelen mellem medlems-
stater og desuden opfylder alle betingelser i
denne forordning, er der ingen grund til at
afskære dem fra den retlige fordel, som gruppe-
fritagelsen indebærer;

- (4) det er ikke nødvendigt udtrykkeligt at undtage
de aftaler, som ikke er omfattet af traktatens
artikel 85, stk. 1, fra den omhandlede gruppe;
- (5) eneforhandlingsaftaler bidrager som regel til at
forbedre varedistributionen, fordi den erhvervs-
drivende kan koncentrere sin salgsvirksomhed,
ikke behøver at opretholde en hel række forret-
ningsforbindelser med et større antal handlende,
og ved kun at have forbindelse med én hand-
lende lettere kan overvinde afsætningsvanskelig-
heder, som han på grund af sproglige, retlige og
andre forskelle møder i den internationale
handel;
- (6) eneforhandlingsaftaler fremmer varens afsætning
og fører til en intensiv bearbejdning af
markedet, en regelmæssig forsyning og samtidig
en rationalisering af varedistributionen; sådanne
aftaler stimulerer også konkurrencen mellem
forskellige producenters varer; desuden er
udnævnelse af en eneforhandler, som overtager
udgifterne til salgsfremmende foranstaltninger,
kundebetjening og lagerføring, for en fabrikant
tit det mest effektive middel, undertiden endog
det eneste, til at trænge ind på et marked og der
konkurrere med andre fabrikanter; dette gælder
især for små og mellemstore virksomheder; det
må overlades til kontrahenterne at afgøre, om
og i givet fald i hvilket omfang de vil optage
salgsfremmende forpligtelser i deres aftaler;

⁽¹⁾ EFT nr. 36 af 6. 3. 1965, s. 533/65.

⁽²⁾ EFT nr. C 172 af 10. 7. 1982, s. 3.

(7) sådanne eneforhandlingsaftaler bidrager som
regel også til at sikre forbrugerne en rimelig

- andel af fordelene herved, fordi forbedringen i varedistributionen direkte kommer dem til gode, og deres økonomiske og forsyningsmæssige situation forbedres, navnlig ved, at de hurtigere og lettere kan købe varer, især sådanne som er fremstillet i andre lande;
- (8) forordningen skal fastsætte de konkurrencebegrænsende forpligtelser, som en eneforhandlingsaftale må indeholde; de konkurrencebegrænsninger, som ud over den eksklusive leveringspligt således er tilladt, bevirker, at opgaverne fordeles bedre mellem parterne, og at eneforhandleren koncentrerer sin forretningsaktivitet om de af aftalen omfattede varer indenfor det ham tildelte område; i almindelighed er disse begrænsninger, såfremt de kun gælder for aftaleperioden, nødvendige for at opnå de forbedringer i fordelingen af varerne, som er formålet med at give eneforhandlingsret; det kan overlades til kontrahenterne at bestemme, hvilke af disse bestemmelser de i de enkelte tilfælde vil optage i deres eneforhandlingsaftaler; andre konkurrencebegrænsende bestemmelser, især sådanne som begrænser eneforhandlernes frihed til selv at fastsætte sine salgspriser eller andre videresalgsbetingelser eller til selv at vælge sine kunder, kan ikke fritages i medfør af denne forordning;
- (9) gruppefritagelsen skal indskrænkes til de eneforhandlingsaftaler, om hvilke der ikke er tvivl om, at de opfylder betingelserne i artikel 85, stk. 3;
- (10) det er ikke muligt uden en undersøgelse af hvert enkelt tilfælde at fastslå, at der sker en væsentlig forbedring af varedistributionen, når en producent overdrager eneforhandlingen af sine varer til en anden producent, som er hans konkurrent; det er derfor tilrådeligt at udelukke sådanne aftaler fra gruppefritagelsen; til fordel for små og mellemstore virksomheder kan der imidlertid tillades visse afvigelser fra denne regel;
- (11) forbrugerne får kun en rimelig andel i de fordele, der opstår ved eneforhandlingen, hvis der består en reel adgang til parallelimport; aftaler om varer, som kun kan erhverves hos eneforhandleren, bør derfor udelukkes fra gruppefritagelsen; det kan heller ikke accepteres, at de deltagende virksomheder misbruger industriel og kommerciel ejendomsret eller andre rettigheder for at opnå en fuldstændig beskyttelse i et område; dette berører ikke forholdet mellem konkurrenceretten og de industrielle og kommercielle ejendomsrettigheder, da det her kun er betingelserne for anvendelsen af gruppefritagelsesforordningen, der fastsættes;
- (12) da adgangen til parallelimport sikrer konkurrencen i handelsleddet, åbner de eneforhandlingsaftaler, som falder ind under denne forordning, som regel ikke mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer; dette gælder også eneforhandlingsaftaler, som angiver hele fællesmarkedet som aftaleområde;
- (13) skulle aftaler eller samordnet praksis, som falder ind under forordningen, i de enkelte tilfælde alligevel have virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, vil Kommissionen fratage de deltagende virksomheder den retlige fordel ved gruppefritagelsen;
- (14) aftaler og samordnet praksis, som opfylder betingelserne i denne forordning, skal ikke anmeldes; virksomhedernes ret til i enkelttilfælde, hvor der er alvorlig tvivl, at anmode Kommissionen om en erklæring om foreneligheden af deres aftale med denne forordning, berøres ikke heraf;
- (15) denne forordning berører ikke anvendelsen af Kommissionens forordning (EØF) nr. 3604/82 af 23. december 1982 om anvendelsen af artikel 85, stk. 3 i traktaten på kategorier af specialiseringsaftaler ⁽¹⁾; den udelukker heller ikke anvendelsen af traktatens artikel 86 —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

I medfør af traktatens artikel 85, stk. 3, og på de i denne forordning nævnte betingelser erklæres artikel 85, stk. 1, uanvendelig på aftaler, hvori kun deltager to virksomheder, og hvorved den ene kontrahent over for den anden forpligter sig til udelukkende at levere bestemte varer til denne med henblik på videresalg i hele Fællesskabet eller i en begrænset del af dette.

Artikel 2

1. Bortset fra den i artikel 1 anførte forpligtelse kan der ikke pålægges leverandøren andre konkur-

⁽¹⁾ EFT nr. L 376 af 31. 12. 1982, s. 33.

rencebegrænsninger end pligt til inden for aftaleområdet ikke at leverer aftalevarerne til forbrugerne.

2. Der må ikke pålægges eneforhandleren andre konkurrencebegrænsninger end pligt til

- a) ikke at fremstille eller forhandle varer, som konkurrerer med aftalevarerne,
- b) udelukkende at købe aftalevarerne hos den anden aftalepart med henblik på videresalg,
- c) uden for aftaleområdet ikke at reklamere, oprette filialer og besidde udleveringslagre for aftalevarerne.

3. Følgende forpligtelser for eneforhandleren er ikke til hinder for anvendelsen af artikel 1:

- a) forpligtelsen til at aftage fuldstændige vareassortimenter eller mindstemængder,
- b) forpligtelsen til at forhandle aftalevarerne under de varemærker eller i det udstyr, som medkontra-henten foreskriver,
- c) at træffe salgsfremmende foranstaltninger, navnlig
 - at reklamere for varerne,
 - at opretholde et salgsnet eller et lager,
 - at præstere kundeservice og garantiydelser,
 - at beskæftige fagligt eller teknisk uddannet personale.

Artikel 3

Artikel 1 anvendes ikke, når:

- a) producenter af samme varer eller af varer, der på grund af deres egenskaber, prisniveau og anvendelsesformål af forbrugerne anses for at være af samme art, indgår gensidige eneforhandlingsaftaler med hinanden
- b) producenter af samme varer eller af varer, der på grund af deres egenskaber, prisniveau og anvendelsesformål af forbrugerne anses for at være af samme art, indgår ensidede eneforhandlingsaftaler, medmindre mindst en af aftaleparterne har en samlet årsomsætning, der ikke overstiger 100 mio ECU
- c) forbrugerne i aftaleområdet kun kan købe aftalevarerne hos eneforhandleren og der heller ikke

uden for aftaleområdet findes alternative leveringsmuligheder

d) aftaleparterne eller en af dem indskrænker formidlernes eller forbrugernes muligheder for at købe aftalevarerne hos andre forhandlere inden for det fælles marked eller, dersom der ikke på dette findes alternative leveringsmuligheder, uden for dette, navnlig hvis virksomhederne

- 1. gør industriel ejendomsret gældende for at forhindre forhandlere eller forbrugere i, uden for aftaleområdet at erhverve de af aftalen omfattede varer, som er behørigt mærket og bragt i handelen, eller i at afsætte disse varer i aftaleområdet
- 2. gør andre rettigheder gældende eller træffer foranstaltninger for at forhindre forhandlere eller forbrugere i at erhverve aftalevarerne uden for aftaleområdet eller forhindre disse forhandlere eller forbrugere i at afsætte disse produkter i aftaleområdet.

Artikel 4

1. Artikel 3, litra a) og b), anvendes, når de deri omhandlede varer fremstilles af en virksomhed, som er forbundet med en af aftaleparterne.

2. Ved forbundne virksomheder forstås

- a) virksomheder, hvori en af de kontraherende virksomheder direkte eller indirekte
 - ejer mere end halvdelen af kapitalen eller driftsformuen,
 - kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne,
 - kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i bestyrelsen eller i de organer, som retligt repræsenterer virksomheden, eller
 - har ret til at lede den andens forretninger

b) virksomheder, som i en af de kontraherende virksomheder, direkte eller indirekte har de under litra a) anførte rettigheder eller muligheder for at øve indflydelse

c) virksomheder, hvori en af de under litra b) nævnte virksomheder direkte eller indirekte har de under litra a) anførte rettigheder eller muligheder for at øve indflydelse.

3. Virksomheder, hvori de kontraherende virksomheder eller med dem forbundne virksomheder i fællesskab har de i stk. 2, litra a), anførte rettigheder og mulighed for indflydelse, anses for at være forbundet med hver af de kontraherende virksomheder.

Artikel 5

1. For anvendelsen af artikel 3, litra b), gælder den europæiske regningsenhed (ECU), der er fastsat for opstilling af Fællesskabets budget ifølge traktatens artikel 207 og 209.

2. Artikel 1 finder fortsat anvendelse, dersom den i artikel 3, litra b), nævnte omsætning i to på hinanden følgende regnskabsår ikke overskrides med mere end 10 %.

3. Ved beregningen af den samlede omsætning som omhandlet i artikel 3, litra b), skal medtages den omsætning, som aftaleparterne og de med dem forbundne virksomheder i det seneste regnskabsår har opnået for alle varer og tjenesteydelser før skat og andre afgifter. Herved medregnes ikke omsætning mellem den enkelte aftalepart og de med denne forbundne virksomheder eller omsætning mellem de forbundne virksomheder indbyrdes.

Artikel 6

Kommissionen kan lade fordelen ved anvendelse af denne forordning bortfalde i overensstemmelse med artikel 7 i forordning nr. 19/65/EØF, dersom den i en konkret sag fastslår, at en aftale, som i medfør af forordningen er fritaget fra forbudet mod karteller, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, og især når:

- a) aftalevarerne inden for aftaleområdet, ikke er udsat for effektiv konkurrence fra varer, som på grund af deres egenskaber, prisniveau og anvendelsesformål af forbrugerne anses for at være varer af samme art
- b) det i urimelig grad vanskeliggøres for andre leverandører i aftaleområdet at afsætte deres varer i de forskellige distributionsled

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. juni 1983.

c) formidlerne eller forbrugerne på grund af andre forhold end de i artikel 3, litra c) og d), anførte ikke kan skaffe sig aftalevarerne fra andre forhandlere uden for aftaleområdet på de betingelser, som disse forhandlere normalt anvender på deres marked

d) eneforhandleren

- 1. i aftaleområdet uden saglig grund undlader at levere til kategorier af købere, som ikke har mulighed for på rimelige vilkår at skaffe sig aftalevarerne andetsteds eller over for disse anvender diskriminerende priser eller salgsbetingelser
- 2. sælger aftalevarerne til uforholdsmæssigt høje priser.

Artikel 7

Forbudet i traktatens artikel 85, stk. 1, gælder i tidsrummet 1. juli 1983 — 31. december 1986 ikke for aftaler, som allerede var trådt i kraft den 1. juli 1983, eller som træder i kraft mellem den 1. juli 1983 og den 31. december 1983, og som opfylder de betingelser for fritagelse, der er fastsat i forordning nr. 67/67/EØF ⁽¹⁾.

Artikel 8

Denne forordning anvendes ikke på aftaler, som er indgået med henblik på videresalg af drikkevarer fra restauranter eller olieprodukter fra tankstationer.

Artikel 9

Bestemmelserne i denne forordning anvendes på samordnet praksis af den i artikel 1 omhandlede art.

Artikel 10

Denne forordning træder i kraft den 1. juli 1983.

Den anvendes indtil den 31. december 1997.

På Kommissionens vegne

Frans ANDRIESEN

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT nr. 57 af 25. 3. 1967, s. 849/67.